

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 22.06.2023
Sayı: 12

Aykut KAYA
Antalya Milletvekili

10/45

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Esnaflar ve sanatkarlarımızın sorunlarının araştırılması, tespit edilmesi, alınacak tedbirlerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi ve uygulanması konularında, Yüce Meclisin ve toplumumuzun bilgilendirilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'nci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 13.06.2023

AK:

Aykut KAYA
Antalya Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'nin Mart 2023 sonu itibarıyla yayımladığı istatistiklere göre Ocak-Mart 2023 döneminde bireysel kredi borcunu ödememiş (takipte olan) kişi sayısı 211 bin 871, bireysel kredi kartı borcunu ödememiş kişi sayısı da 193 bin 147 kişidir. Bireysel kredi veya kredi kartı borcunu ödeyemeyen kişi sayısı ise 332 bin 384 kişi olmuştur.

Önceki yıllar dikkate alındığında ve varlık yönetim şirketlerinin takibine devredilenler de dahil olmak üzere bu tür borçlarını ödememişlerden borcu devam edenlerin sayısı ise 3 milyon 859 bin 767 kişiye çıkmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın "Türkiye Ekonomisinde Haftalık Gelişmeler ve Genel Görünüm Raporu"nda, yurttaşın kredilerle yaşamını sürdürmeye çalıştığı açıkça görülüyor. Rapordaki bankacılık sektörü tüketici kredileri ve kredi kartlarının gelişimi tablosuna göre, geçen yıl 13 Mayıs'ta tüketici kredilerinde toplam bakiye 845,9 milyar TL iken yıllık yüzde 60 artışla, 12 Mayıs 2023 itibarıyla 1 trilyon 353,3 milyar liraya ulaşmıştır.

Perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, tüketicinin korunması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların birbirleri, üretici ve tedarikçilerle ilişkilerinin düzenlenmesi amacıyla 2015 yılında çıkarılan 6585 Sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun beklentileri karşılayamamıştır. Özellikle pandemi dönemi ve sonrasında başlayan ekonomik kriz, alım gücünün azalması, yüksek enflasyon ortamı ve kredilerin azalması esnaf ve sanatkârları zor durumda bırakmıştır. Haftanın her günü çalışan AVM'ler, bölgedeki küçük esnafı olumsuz etkilemektedir. Kanunda öngörülen "Alışveriş merkezlerinde, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine rayiç bedel üzerinden kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az yüzde beşi oranında yer ayrılır" hükmü gereğince uygulamamıştır, denetim yapılamamıştır.

Sermayesi olmayan, kredi olanakları sınırlı olan esnafımıza ekonomik anlamda destek vermek için vergi oranlarında indirim yapılmalıdır. Geçmişte kurumlar vergisinin düşürülmesinde başta kamu maliyesi zarar edeceği söylenirken aksine vergi gelirlerinin arttığı görülmüştür. Aynı şekilde esnafa sağlanacak vergi kolaylıkları da onların istihdam, üretim ve yatırım potansiyellerinin artmasını, ekonomiye daha fazla katkı sunmalarını sağlayacaktır.

Kayıtdışı faaliyette bulunan esnafın tespit edilmesi ve denetimlerin sıklaştırılması gerekmektedir. Basında yabancı uyruklu olduğunu ifade eden ve vergi levhası olmadan dükkan işleten insanlar yer almaktadır. Yerel esnaflarımız bu durumdan şikayetçidir.

Emekli olan esnaf ve sanatkârlarımız faaliyetlerini sürdürdüğü takdirde maaşlarından yüzde 10 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesintisi yapılmaktadır. Zaten asgari ücretin altında emekli maaşı alan Bağ-Kur emeklisi esnaf ve sanatkârlarımıza bu kesinti ağır gelmektedir. Bu çerçevede faaliyetini sürdürerek istihdam yaratmaya, üretim yapmaya, vergi vermeye, ekonomiye katkı sağlamaya devam eden emekli esnaf sanatkârlardan kesinti yapılmaması yerinde bir uygulama olacaktır.

Esnaf ve Sanatkârlarımız emekli olması için gereken 9000 iş günü şartının 7000 iş günü olarak değiştirilmesi gerekmektedir.

Yine üç ay prim borcu bulunan esnaf sanatkârlarımız sağlık hizmetinden yararlanamamaktadır. Bu sorunun çözümü için düzenlemeye gidilmesi ya da yapılandırma yapılması gerekmektedir.

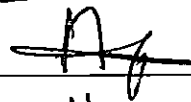
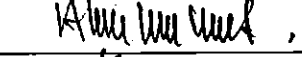
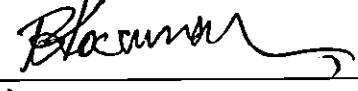
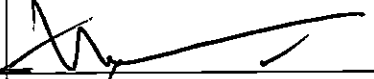
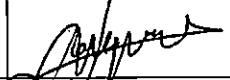
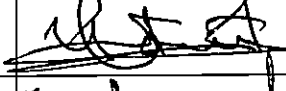
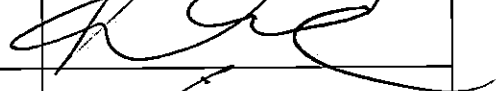
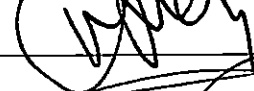
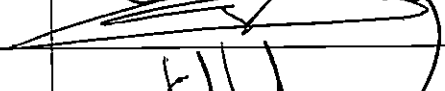
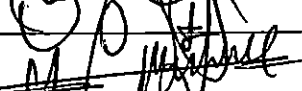
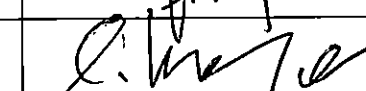
2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu günün şartlarına ve ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmeli, güncellenmelidir.

Esnaf ve Sanatkârlarımız özellikle 4-4-4 eğitim sistemine geçildiğinden bu yana çırak ve kalfa bulamamaktadırlar. Çocuklar çırak olabilecekleri yetişme döneminde okula gitmekte, 12 yıl eğitim bitince de çırak olma vasfını ve isteğini yitirmektedir. Bugün işsizlik yüksek oranlarda seyrederken reel sektörün kalifiye eleman sıkıntısı çektiği görülmektedir. Bu 'Mesleksizlik' sorunu, mesleki eğitimin kalitesinin artırılması ve yaygınlaştırılması, cazibe merkezi haline gelmesiyle çözülebilecektir.

Ülkemizde il, ilçe, mahalle, cadde bazlı esnaf haritaları oluşturulmalı ve nüfus yoğunluğuna faaliyette bulunacak esnaf sayısı belirlenmelidir. Bununla birlikte neredeyse her köşe başında açılan A101, BİM, ŞOK gibi büyük market zincirleri, yerel esnafı bitirme noktasına gelmiştir. Geleneksel esnaf ve mahalle kültürümüzün korunması amacıyla market zincirlerin kontrolsüz bir şekilde şube açabilmesinin önlenmesi gerekmektedir.

Bu gerekçelerle Esnaf ve sanatkarlarımızın sorunlarının araştırılması, tespit edilmesi, alınacak tedbirlerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi ve uygulanması konularında, Yüce Meclisin ve toplumumuzun bilgilendirilmesi amacıyla alınacak tedbirlerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi ve uygulanması konularında, bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması ihtiyacı hasıl olmuştur.

İmza Çizelgesi

	İsim	Seçim Bölgesi	İmza
1	Ersin BETAZ	İstanbul	
2	Adnan BEKER	Ankara	
3	Ahmet Eşret FAKİBABA	Ankara	
4	Burhanettin KOCAMAZ	Mersin	
5	Turhan GÜNEZ	Balıkesir	
6	Mehmet Mustafa GÜRBAN	Gaziantep	
7	İdris Nebi HATİPOĞLU	Eskişehir	
8	Yavuz AYDIN	Trabzon	
9	Ünal Karaman	Konya	
10	Hasan TOKTAŞ	Bursa	
11	Yüksel Selahattin TÖRKER	Bursa	
12	Korhan ZORLU	Ankara	
13	Yüksel ARSLAN	Ankara	
14	Antan Şeref OLGUN	Afyonkarahisar	
15	Selcan TAŞCI HANŞİOĞLU	Tekirdağ	
16	Ayşe Sibel Yankıneroğlu	İstanbul	
17	Yasin ÖZTARAK	Denizli	
18	Dursun ATAŞ	Konya	
19	Ümit Dikbayır	Sakarya	
20	Lutfullah KAYALAR	Yozgat	